

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Županija Posavska
Vlada Županije Posavske

IZVJEŠĆE O RAZVOJU S PREGLEDOM PROVEDBE STRATEGIJE RAZVOJA ŽUPANIJE POSAVSKE 2021.-2027. ZA 2022. GODINU

Orašje, prosinac 2023. godine

Sadržaj

1.	Uvod.....	3
2.	Stupanj razvoja Županije Posavske.....	4
2.1.	Demografske karakteristike i kretanja	7
2.2.	Gospodarski pokazatelji.....	8
2.2.1.	Porezni prihodi	10
2.2.2.	Poljoprivreda	11
2.2.3.	Turizam	13
2.3.	Društveni pokazatelji.....	14
2.3.1.	Zaposlenost, nezaposlenost i plaće	14
2.3.2.	Mirovine	15
2.3.3.	Obrazovanje.....	16
2.3.4.	Zdravstvena i socijalna zaštita	18
3.	Strategija razvoja	19
3.1.	Kratki sažetak Akcijskog plana za 2021.-2024. godinu.....	20
3.2.	Ukupan pregled provedbe Strategije za 2022. godinu	22
3.3.	Pregled finansijskih ulaganja u 2022. godini	26
4.	Zaključak	28

1. Uvod

Strategija razvoja Županije Posavske 2021.-2027. je strateški dokument koji nam služi kao temelj planskog usmjerenja razvoja Županije Posavske i mora biti usklađena s planskim razdobljem na nivou Europske Unije čime se stvaraju preduvjeti za apliciranje korištenja sredstava Europske Unije kojim se financiraju razvojni projekti prioriteta Županije Posavske.

Ujedno predstavlja i osnovu za izradu detaljnijih planova i programa rada Vlade Županije Posavske i njenih tijela uprave u sljedećem sedmogodišnjem razdoblju. Usklađena je i s relevantnim strategijama drugih nivoa vlasti u BiH, obvezama proizašlim iz procesa europskih integracija i Ciljevima održivog razvoja Ujedinjenih naroda.

Strategija razvoja je pripremljena u skladu sa Zakonom o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u Federaciji BiH („Službene novine FBiH“ br. 32/17) i Uredbom o izradi strateških dokumenata u Federaciji BiH („Službene novine FBiH“ br. 74/19, 2/21).

Kako bi se najbolje odgovorilo izazovima razvojnih procesa i postigli održivi rezultati i kontrola nad procesima potrebna je kontinuirana izgradnja kapaciteta nositelja provedbe i svih sudionika koji sudjeluju u razvojnim procesima Županije Posavske. Pored toga, potrebno je da osobe koje su u tijelima Vlade Županije Posavske zadužene za ove procese shvate ulogu i vezu planskih dokumenata za provedbu Strategije razvoja i planskih dokumenata o radu i izvještavanju o radu Vlade Županije Posavske.

Izvješće o razvoju s pregledom provedbe Strategije razvoja Županije Posavske 2021.-2027. godina za 2022. godinu je dokument koji analizira gospodarske, demografske i društvene pokazatelje razvoja Županije Posavske u 2022. godini te ih uspoređuje s prethodnim razdobljima. Cilj izvješća je prikazati makroekonomske razvojne trendove i kretanja u gospodarstvu i društvu u Županiji Posavskoj, usporediti ih s razvojnim trendovima u drugim županijama i Federaciji Bosne i Hercegovine u proteklim godinama i prikazati ostvareni napredak prateći Strategiju razvoja Županije Posavske 2021.-2027. godina.

Pored uvodnog dijela, sastoji se od dvije cjeline: prvi dio prikazuje situacijsku analizu u Županiji Posavskoj prikazujući osnovne makroekonomske pokazatelje dok se drugi dio odnosi na pregled provedbe Strategije razvoja Županije Posavske 2021.-2027. godina i pruža uvid u provedene aktivnosti i ostvarene ciljeve s prikazom utrošenih sredstava za ostvarenje tih ciljeva.

Podaci koji su se koristili u pripremi ovog izvješća su prikupljeni od Federalnog zavoda za statistiku, Federalnog zavoda za programiranje razvoja, ministarstava Županije Posavske i Službe za upošljavanje Županije Posavske te se odnose na 2020., 2021. i 2022. godinu.

2. Stupanj razvoja Županije Posavske

Jedini način da se unaprijede gospodarski, društveni i okolišni kapaciteti kao i razvoj kapaciteta za upravljanje je provedba Strategije razvoja i Ciljeva održivog razvoja u BiH koji su u potpunosti komplementarni. Budući da je BiH pokrenula implementaciju Ciljeva održivog razvoja izradom Okvira za realizaciju Ciljeva održivog razvoja, Okvir je također postao ključni dokument koji usmjerava proces strateškog planiranja.

Stupanj razvoja županije iskazuje se indeksom razvijenosti koji se računa kao ponderirani prosjek više temeljnih socio-ekonomskih pokazatelja radi mjerjenja stupnja razvijenosti županija i jedinica lokalne samouprave. Izradom indeksa razvijenosti se postiže osiguravanje podataka za pripremu politika uravnoteženog regionalnog razvoja županija i jedinica lokalne samouprave u Federaciji BiH, osiguravanje podataka za praćenje i monitoring razvoja županija i jedinica lokalne samouprave, a samim tim i pretpostavki monitoringa rezultata realizacije strategija razvoja istih. Njegove koristi su unaprjeđenje razvojnog planiranja i implementacije strateških dokumenata u Federaciji BiH i učinkovitija raspodjela finansijskih sredstava te se na osnovu njega radi kategorizacija jedinica lokalne samouprave u pet grupa, a županija u tri grupe pri čemu viši broj grupe znači niži nivo razvijenosti i obrnuto.

Prilikom izračuna indeksa razvijenosti županija i jedinica lokalne samouprave koriste se sljedeći indikatori:

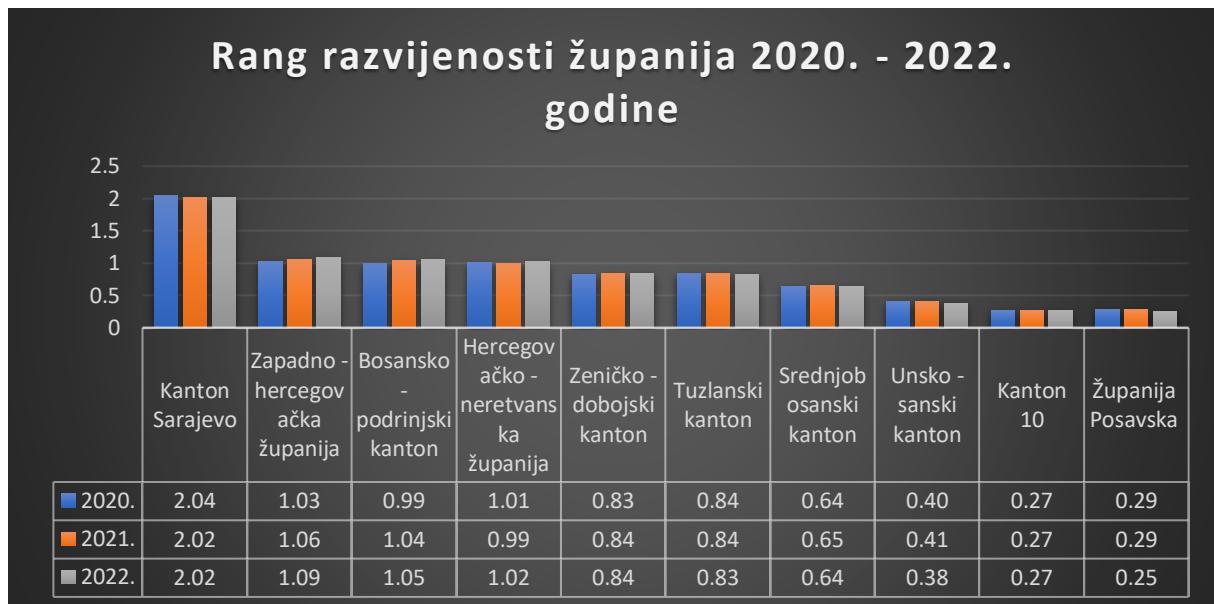
- prihodi od poreza na dohodak po stanovniku,
- stupanj zaposlenosti,
- kretanje stanovništva,
- udio starog stanovništva u ukupnom stanovništvu i
- stupanj obrazovanja radne snage.

Indeks razvijenosti županija i jedinica lokalne samouprave izrađuje Federalni zavod za programiranje razvoja na godišnjem nivou.

U ovome dijelu izvješća su prikazani gospodarski i društveni pokazatelji razvoja Županije Posavske u 2022. godini te su podijeljeni u nekoliko manjih cjelina.

Graf broj 1 prikazuje indeks razvijenosti županija u Federaciji BiH u 2022. godini i usporedbu sa indeksom razvijenosti u 2021. i 2020. godini.

Graf broj 1: Rang razvijenosti županija od 2020.-2022. god.

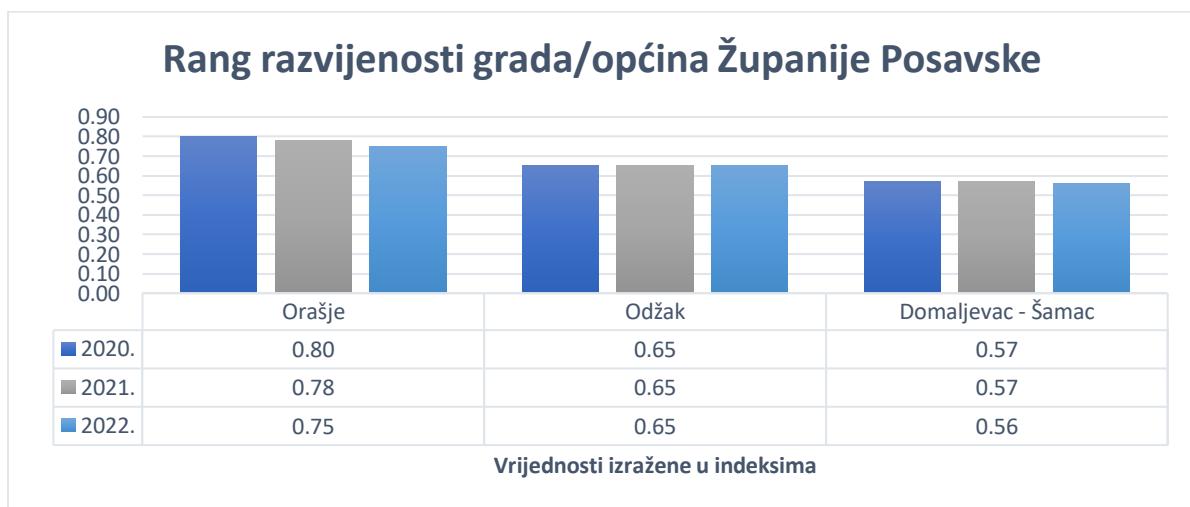

Izvor: Federalni zavod za statistiku

Na osnovu podataka prikazanih u grafu broj 1, prema rangu razvijenosti Županija Posavska u protekloj 2022. godini se nalazi na posljednjem desetom mjestu s indeksom razvijenosti od 0,25. U 2020. i 2021. godini je zauzimala pretposljednje deveto mjesto što znači da je u prethodnoj godini pala za jedno mjesto i nalazi se u trećoj grupi po razvijenosti. Najrazvijeniji županija u promatranome razdoblju je kanton Sarajevo.

U grafu broj 2 je prikazan rang razvijenosti općina/grada u Županiji Posavskoj u razdoblju od 2020.-2022. godine.

Graf broj 2: Rang razvijenosti grada/općina u Županiji Posavskoj od 2020.-2022. god.

Izvor: Federalni zavod za programiranje razvoja

Najrazvijeniji dio Županije Posavske je Grad Orašje s indeksom razvijenosti 0,75 u 2022. godini koji je u padu u odnosu na prošle godine. Grad Orašje se nalazi u trećoj grupi

razvijenosti prema indeksu razvijenosti dok je Općina Odžak u sve tri promatrane godine imala isti indeks razvijenosti 0,65 i nalazi se u četvrtoj grupi po razvijenosti. Općina Domaljevac-Šamac je u 2022. godini imala indeks razvijenosti 0,56 te je također u blagom padu i spada u petu grupu razvijenosti.

U sljedećim tablicama su prikazani neki od osnovnih pokazatelja razvoja koji pokazuju nivo razvijenosti Županije Posavske u 2022. godini zajedno s pokazateljima za 2021. i 2020. godinu. Prikazani podaci se odnose na ukupan broj stanovnika, broj zaposlenih, nezaposlenih i umirovljenih, prosječnu plaću i mirovinu, uvoz, izvoz, investicije u nova stalna sredstva, broj gospodarskih društava i obrta i broj učenika u osnovnom i srednjem obrazovanju.

Tablica broj 1: Osnovni indikatori razvoja za razdoblje od 2020.-2022. god. u ŽP

Osnovni indikatori razvoja	Indikator	2020.	2021.	2022.
Stanovništvo	broj	40.959	40.422	40.018
Zaposlenih stanovnika	broj	6.353	6.296	6.459
Nezaposlenih stanovnika	broj	4.253	3.998	3.891
Broj umirovljenika	broj	3.911	3.986	4.088
Prosječna neto plaća	iznos u KM	847	897	1.025
Prosječna neto mirovina	iznos u KM	437	440	498
Investicije u nova stalna sredstva	iznos u KM	33.582	36.411	nije dostupno
Izvoz	iznos u KM	102.475.000	132.930.000	158.292.000
Uvoz	iznos u KM	207.387.000	265.140.000	512.261.000
Broj gospodarskih društava	broj	1.589	1.593	1.604
Broj obrta	broj	544	535	542
Broj učenika osnovnih škola	broj	1.752	1.662	1.575
Broj učenika srednjih škola	broj	896	865	805

Izvor: Federalni zavod za programiranje razvoja

Iz prikazanih podataka u tablici broj 1 vidimo kako se broj stanovnika u Županiji Posavskoj postepeno smanjuje te je manji za 1% nego u prethodnoj godini, dok se broj zaposlenih stanovnika u 2022. godini povećao za 2,5%, a broj nezaposlenih stanovnika se smanjio za 2,75% u odnosu na 2021. godinu. Također vidimo da je u 2022. godini u odnosu na ostatak promatranog razdoblja broj zaposlenih i broj umirovljenika u porastu, a broj nezaposlenih osoba u padu.

Nadalje, prosječna neto plaća u 2022. godini je veća za 12,5% u odnosu na 2021. godinu i 17,4% u odnosu na 2020. godinu a prosječna mirovina je u promatranome razdoblju konstantno bila u porastu i u 2022. godini je veća za 11,7% od iznosa mirovine u 2021. godini. Uvoz i izvoz robe su također u porastu u promatranome razdoblju. Uvoz je u 2022. godini porastao za 48%, a izvoz za 16% u odnosu na 2021. godinu.

Kada je u pitanju broj učenika u osnovnom i srednjem obrazovanju u promatranom razdoblju vidljivo je konstantno opadanje.

2.1. Demografske karakteristike i kretanja

U tablici broj 2 su prikazani podaci o broju stanovnika, broj naseljenih mesta i površine u Županiji Posavskoj u razdoblju od 2020.-2022. godine.

Tablica broj 2: Pregled broja stanovnika, naseljenih mesta i površina ŽP od 2020.-2022.god.

Područje	Broj naseljenih mesta	Površina u km ²	Broj stanovnika		
			2020.	2021.	2022.
Općina Domaljevac-Šamac	6	44,4	4.486	4.433	4.358
Općina Odžak	14	158,4	17.656	17.419	17.243
Grad Orašje	13	121,8	18.817	18.570	18.417
Županija Posavska	33	324,6	40.959	40.422	40.018
Federacija BiH	3.336	26.110	2.184.680	2.168.602	2.156.846

Izvor: Federalni zavod za statistiku

Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku u Županiji Posavskoj u 2022. godini je bilo 40.018 stanovnika čime je nastavljen trend smanjivanja stanovništva. Područje s najvećim brojem stanovnika u Županiji Posavskoj je Grad Orašje koji ima 18.417 stanovnika.

U narednoj tablici je prikazano prirodno kretanje stanovništva, odnosno broj novorođenih, broj umrlih i prirodni priraštaj stanovništva u Županiji Posavskoj u razdoblju od 2020.-2022. godine.

Tablica broj 3: Prirodno kretanje stanovništva u ŽP od 2020.-2022. god.

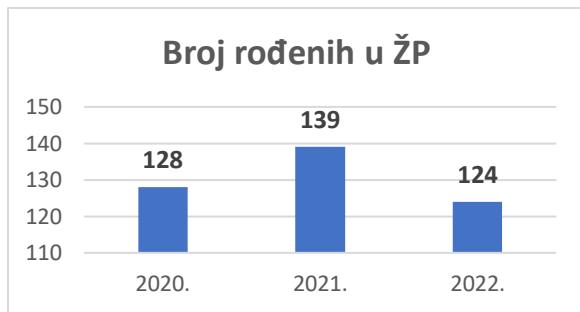
Općina/ Grad	Novorođeni			Umrli			Prirodni priraštaj		
	2020.	2021.	2022.	2020.	2021.	2022.	2020.	2021.	2022.
Domaljevac - Šamac	4	6	15	58	61	46	-54	-55	-31
Odžak	55	50	44	252	242	213	-197	-192	-169
Orašje	69	83	65	262	284	205	-193	-201	-140
Ukupno u Županiji Posavskoj	128	139	124	572	587	464	-444	-448	-340

Izvor: Federalni zavod za statistiku

Iz tablice broj 3 vidimo da je broj rođenih u padu u odnosu na prethodnu godinu te da je najveći broj novorođenih u Gradu Orašje a najmanji u općini Domaljevac Šamac dok je broj umrlih najveći u Odžaku, a najmanji u općini Domaljevac-Šamac. Sve to dovodi do negativnog prirodnog priraštaja u Županiji Posavskoj koji je ipak prethodne godine manji nego u ostalim godinama promatranog razdoblja.

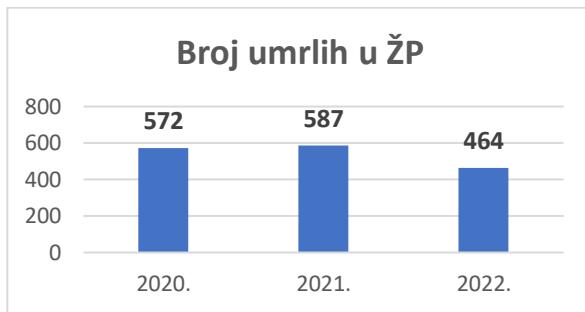
U sljedećim grafovima su uspoređeni brojevi novorođenih, umrlih i prirodni priraštaj Županije Posavskoj od 2020.-2022. godine.

Graf broj 3: Broj rođenih u ŽP od 2020.-2022.g.

Izvor: Federalni zavod za statistiku

Graf broj 4: Broj umrlih u ŽP od 2020.-2022.g.

Izvor: Federalni zavod za statistiku

Graf broj 5: Prirodni priraštaj u ŽP od 2020.-2022.g.

Izvor: Federalni zavod za statistiku

2.2. Gospodarski pokazatelji

Gospodarski pokazatelji su skupovi ekonomskih podataka pomoću kojih se analizira i prati razvoj gospodarstva. Neki od najvažnijih pokazatelia su indeks industrijske proizvodnje, broj poslovnih subjekata i obrta, izvoz i uvoz robe, porezni prihodi te investicije u nova stalna sredstva. U ovome poglavlju su prikazani određeni gospodarski pokazatelji koji se odnose na Županiju Posavsku od 2020.-2022. godine.

Tablica broj 4: Indikatori gospodarskog razvoja Županije Posavske u 2020.-2022. god.

Indikatori	Županija Posavska		
	2020.	2021.	2022.
Indeks industrijske proizvodnje	94,3	106,7	104,4
Broj poslovnih subjekata	1.589	1.593	1.604
Izvoz robe	102.475.000	132.930.000	158.292.000
Uvoz robe	207.387.000	265.140.000	512.261.000
Porezni prihodi u mil. KM	4,8	5,3	6
Investicije u nova stalna sredstva u KM	33.582.000	36.411.000	nije dostupno

Izvor: Federalni zavod za statistiku

Tablica broj 5: Indikatori gospodarskog razvoja Županije Posavske u 2020.-2022. god.

Osnovni indikatori razvoja	Indikator	2020.	2021.	2022.
Investicije u nova stalna sredstva po javnim pozivima	iznos	8.806.481	13.404.400	9.936.143
Broj gospodarskih društava	broj	345	359	345
Broj obrta	broj	385	397	448

Izvor: Ministarstvo gospodarstva, rada i prostornog uređenja

Prema statističkim podacima indeks industrijske proizvodnje¹ u Županiji Posavskoj u 2022. godini iznosio je 104,4 što je manje u odnosu na 2021. godinu za 2,2%.

Porezni prihodi Županije Posavske su u razdoblju od 2020.-2022. godine u porastu u prosjeku oko 11,8% godišnje.

Investicije u nova stalna sredstva u 2021. godini su veće za 8,4% u odnosu na 2020. godinu dok službeni podaci o investicijama u nova stalna sredstava u 2022. godini nisu dostupna.

Prema podacima Ministarstva gospodarstva, rada i prostornog uređenja Županije Posavske u 2022. godini su ostvarene investicije u nova stalna sredstva u iznosu od 9.936.143 KM što je manji iznos u odnosu na godinu ranije². Ukupan broj gospodarskih društava na kraju 2022. godine bio je 345 što predstavlja pad u odnosu na godinu ranije, a ukupan broj obrta je u porastu te je na kraju prošle godine bilo 448 obrta.

U narednom grafu su prikazani i objašnjeni podaci o broju poslovnih subjekata u Županiji Posavskoj u promatranom razdoblju

Graf broj 6: Broj poslovnih subjekata u ŽP od 2020.-2022. god.

Izvor: Federalni zavod za statistiku

Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku vidimo da je ukupan broj poslovnih subjekata u stalnom porastu iako se ti podaci značajno razlikuju od podataka Ministarstva

¹ Indeks industrijske proizvodnje izražava promjene u obujmu industrijske proizvodnje, a izračunava se kao odnos fizičkog obujma industrijske proizvodnje određene industrijske grupacije u promatranome razdoblju prema fizičkom obujmu industrijske proizvodnje u baznome razdoblju.

² Potrebno je naglasiti da se navedeni iznosi odnose na ostvarene investicije po javnim pozivima Ministarstva gospodarstva, rada i prostornog uređenja Županije Posavske za 2022. godinu i ne obuhvaćaju pravne subjekte koji nisu subvencionirani javnim pozivima Ministarstva gospodarstva, rada i prostornog uređenja

gospodarstva, rada i prostornog uređenja Županije Posavske koje možemo vidjeti u tablici broj 5.

2.2.1. Porezni prihodi

Porezni prihodi obuhvaćaju porez na dohodak od samostalne i nesamostalne djelatnosti, poreze po odbitku od slobodnih i drugih samostalnih djelatnosti, poreze vezane za imovinu i imovinska prava, porez na dohodak od ulaganja kapitala, dobitke nagradnih igara i igara na sreću, porez po odbitku nerezidenta na prihode od povremenih samostalnih djelatnosti.

U sljedećoj tablici su prikazani ukupni iznosi prihoda od poreza na dohodak u Županiji Posavskoj i u Federaciji BiH u razdoblju od 2020.-2022. godine.

Tablica broj 6: Prihodi od poreza na dohodak u ŽP i FBiH od 2020.-2022. god.

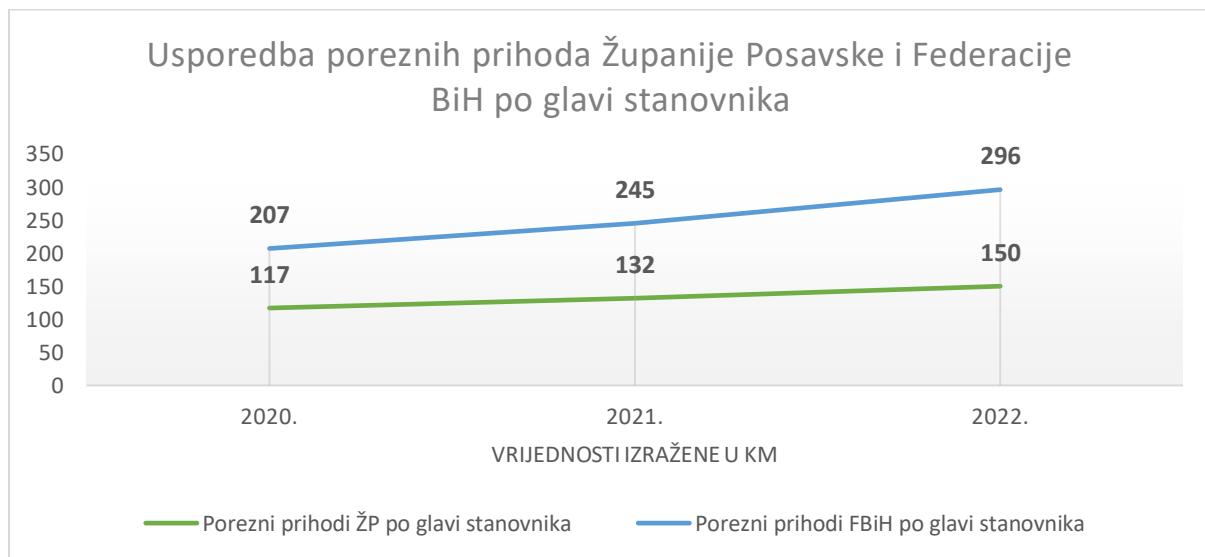
Godina	Županija Posavska		Federacija BiH	
	Porezni prihodi u mil. KM	Porezni prihodi PC u KM	Porezni prihodi u mil. KM	Porezni prihodi PC u KM
2020.	4,8	117	452	207
2021.	5,3	132	530	245
2022.	6	150	637	296

Izvor: Federalni zavod za programiranje razvoja

Iz prikazanih podataka može se zaključiti da su prihodi od poreza na dohodak u Županiji Posavskoj i Federaciji BiH u porastu te su ukupni porezni prihodi na kraju 2022. godine u Županiji Posavskoj veći za 11,7% nego u prethodnoj godini.

U grafu broj 7 se nalazi usporedba poreznih prihoda po glavi stanovnika u Županiji Posavskoj i Federaciji BiH u razdoblju od 2020.-2022. godine.

Graf broj 7: Usporedba poreznih prihoda ŽP i FBiH po glavi stanovnika od 2020.-2022. god.

Izvor: Federalni zavod za programiranje razvoja

2.2.2. Poljoprivreda

Ukupna površina poljoprivrednog zemljišta na području Županije Posavske iznosi 26.447 ha, od čega je površina obradivog zemljišta 25.721 ha, odnosno 97,2%. Prema statističkim podacima u strukturi sjetvenih površina na području Županije Posavske dominiraju žita, prije svega kukuruz i pšenica, dok je udio ječma i zobi nizak, a raž se ne proizvodi. Tradicionalno se na području Županije uzgajaju povrtlarske kulture, najviše krumpir, ali uglavnom na malim površinama, a sve veći značaj ima plastenička proizvodnja, koja je ekonomski najprofitabilnija proizvodnja za mala gazdinstva.

U tablici broj 7 je prikazan pregled usjeva u Županiji Posavskoj od 2020.-2022. godine.

Tablica broj 7: Pregled prinosa usjeva u Županiji Posavskoj od 2020.-2022. god.

Usjevi	2020.		2021.		2022.				
	Požnjevena površina (ha)	Prinos, tona		Požnjevena površina (ha)	Prinos, tona		Požnjevena površina (ha)	Prinos, tona	
		ukupno	po ha		ukupno	po ha		ukupn o	po ha
Pšenica	3.692	19.884	5,4	4.001	23.288	5,8	4.103	21.696	5,3
Ječam	810	3.892	4,8	692	3.331	4,8	834	3.840	4,6
Zob	45	173	3,9	35	135	3,9	40	152	3,8
Tritikale	163	1.079	6,6	193	876	4,5	142	679	4,8
Kukuruz- zrno	5.201	35.503	6,9	5.187	21.111	4,1	4.947	17.565	3,6
Krumpir	226	2.721	12	205	1.845	9	189	1.464	7,7
Mrkva	13	127	9,8	12	75	6,3	11,5	69	6
Krastavac	31	387	15,5	30,1	318	10,6	32	344	10,8
Grah	75	150	2	88	108	1,2	89	93	1
Grašak	26	26	1	25,5	35	1,4	28	39	1,4
Luk crni	34	376	11,1	34	243	7,1	39	341	8,7
Bijeli luk	15	81	5,6	13,5	59	4,4	15	68	4,5
Kupus	125	2.003	16	116	1.570	13,5	100	1.190	11,9
Rajčica	102	1.582	15,5	100	1.304	13	101	1.133	11,2
Paprika zelena	66	727	11,1	66	623	9,5	70	644	9,2
Djetelina- sijeno	278	2.650	9,5	275	2.179	7,9	285	1.830	6,4
Lucerka	365	2.900	8	369	2.330	6,3	380	1.950	5,1
Kukuruz za krmu	670	23.200	34,6	672	19.860	29,6	685	16.825	24,6

Stočna repa	-	-	-	11	163	14,8	10	148	14,8
Travno-djet.smj.	214	2.316	10,8	214	1.894	8,8	224	1.544	6,9

Izvor: Federalni zavod za statistiku

U Županiji Posavskoj od usjeva se najviše proizvodi kukuruz u zrnu, pšenica i soja³ iako je u 2022. godini došlo do smanjenja proizvodnje tih kultura, a glavni razlog za to je sušna godina te je zbog tog bila proglašena i elementarna nepogoda-suša. Ostale žitarice se proizvode u manjim količinama i to ječam, zob, tritikale.

Povrtlarske kulture koje se najviše proizvode su krumpir, kupus i rajčica, a pored njih proizvode se i paprika, krastavci, mrkva, luk, grah i grašak.

U voćarskoj proizvodnji dominira proizvodnja šljiva i jabuka, koja kao i većina ostalih voćarskih kultura bilježi stalno povećanje broja rodnih stabala, ali i velike oscilacije u prinosima, ovisno o vremenskim uvjetima.

U tablici broj 8 prikazan je pregled uroda voća u Županiji Posavskoj od 2020.-2022. godine.

Tablica broj 8: Pregled uroda voća u Županiji Posavskoj od 2020.-2022. god.

Voće	2020.			2021.			2022.		
	Broj rodnih stabala	Prinos, tona		Broj rodnih stabala	Prinos, tona		Broj rodnih stabala	Prinos, tona	
		ukupno	po ha		ukupno	po ha		ukupno	po ha
Trešnje	2.990	26	8,7	3.090	26	8,4	3.240	23	7,2
Višnje	5.670	79	13,9	5.710	82	14,4	6.020	66	11
Kajsije	1.980	25	12,4	2.030	29	14,1	2.180	24	11,1
Jabuke	29.300	249	8,5	40.300	366	9,1	41.300	299	7,2
Kruške	12.300	152	12,4	14.100	153	10,9	14.100	127	9
Dunje	1.550	17	1,1	-	-	-	-	-	-
Šljive	152.500	1.063	7	159.500	867	5,4	159.500	737	4,6
Breskve	3.400	25	7,4	3.850	27	7,1	3.450	18	5,3
Orasi	2.680	37	13,9	5.880	37	6,3	5.880	49	8,3

Izvor: Federalni zavod za statistiku

Ostale voćarske kulture se proizvode u znatno manjim količinama od šljiva i jabuka, a mogu se izdvojiti višnje, breskve, trešnja, kajsije i orasi.

U tablici broj 9 je prikazano brojno stanje stoke u Županiji Posavskoj u razdoblju od 2020.-2022. godine.

³ Ne navodi se u podacima Federalnog zavoda za statistiku iako je jedna od najzastupljenijih kultura na području Županije Posavske

Tablica broj 9: Brojno stanje stoke u Županiji Posavskoj od 2020.-2022. god.

Stoka	Brojno stanje po godinama		
	2020.	2021.	2022.
Goveda	2.800	2.792	2.700
Ovce	520	575	640
Svinje	15.521	13.885	13.181
Konji	26	27	30
Perad	103.000	82.000	93.000
Koze	206	190	174
Košnice pčela	2.320	2.470	2.880

Izvor: Federalni zavod za statistiku

Iz prikazanih podataka je vidljivo da se u Županiji Posavskoj najviše uzgajaju perad i svinje. Vidimo da je došlo do povećanja broja peradi u 2022. godini u odnosu na prethodnu godinu dok kada se radi o uzgoju svinju ono je u promatranom razdoblju u opadanju. U Županiji Posavskoj se pored peradi i svinja uzgajaju goveda, ovce, koze, konji, pčele ali u znatno manjoj mjeri u odnosu na proizvodnju svinja i peradi.

2.2.3. Turizam

U tablici broj 10 je prikazan pregled dolazaka i noćenja turista u Županiji Posavskoj u razdoblju od 2020.-2022. godine, a treba naglasiti i da je u 2022. godini stupio na snagu Zakon o turizmu Županije Posavske („Narodne novine Županije Posavske“ br. 1/22) i osnovana Turistička zajednica Županije Posavske („Narodne novine Županije Posavske“ br. 8/22).

Tablica broj 10: Pregled dolazaka i noćenja turista u ŽP od 2020.-2022. god.

Godina, vrsta smještaja i broj ležaja	Dolasci turista			Noćenja turista		
	Ukupno	Domaći	Strani	Ukupno	Domaći	Strani
2020.	3.156	2.200	956	5.330	3.674	1.656
Hoteli i sličan smještaj	3.156	2.200	956	5.330	3.674	1.656
Broj ležaja	287	-	-	287	-	-
2021.	7.877	5.695	2.182	11.358	7.830	3.528
Hoteli i sličan smještaj	7.877	5.695	2.182	11.358	7.830	3.528
Broj ležaja	287	-	-	287	-	-
2022.	6.119	2.598	3.521	8.998	3.785	5.213
Hoteli i sličan smještaj	6.119	2.598	3.521	8.998	3.785	5.213
Broj ležaja	287	-	-	287	-	-

Izvor: Federalni zavod za statistiku

Ukupan broj turista koji je posjetio Županiju Posavsku u 2022. godini je 6.119 osoba što je za 22,3% manje u odnosu na 2021. godini a s obzirom da u 2022. godini imamo smanjenje broja dolazaka turista samim tim je došlo i do smanjenja broja noćenja u odnosu na 2021. godinu za 20,8%. Zanimljiva je činjenica da je 2021. godine bilo više dolazaka i noćenja domaćih turista dok je 2022. godine bilo više dolazaka i noćenja stranih turista.

Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku u Županiji Posavskoj ima 287 ležaja, a najveći broj turista dolazi iz Hrvatske, Italije, Austrije, Njemačke, Slovenije, Poljske, Švicarske, Mađarske i Turske.

2.3. Društveni pokazatelji

U ovome dijelu Izvješća o razvoju su prikazani osnovni društveni pokazatelji koji se odnose na zaposlenost i nezaposlenost, plaće i mirovine, porezne prihode, obrazovanje te zdravstvenu i socijalnu zaštitu.

2.3.1. Zaposlenost, nezaposlenost i plaće

U sljedećoj tablici je prikazan broj zaposlenih, broj nezaposlenih i prosječne neto plaće u općinama i gradu u Županiji Posavskoj u razdoblju od 2020.-2022. godine.

Tablica broj 11: Pregled broja zaposlenih, nezaposlenih i prosječne neto plaće u ŽP 2020.-2022. god.

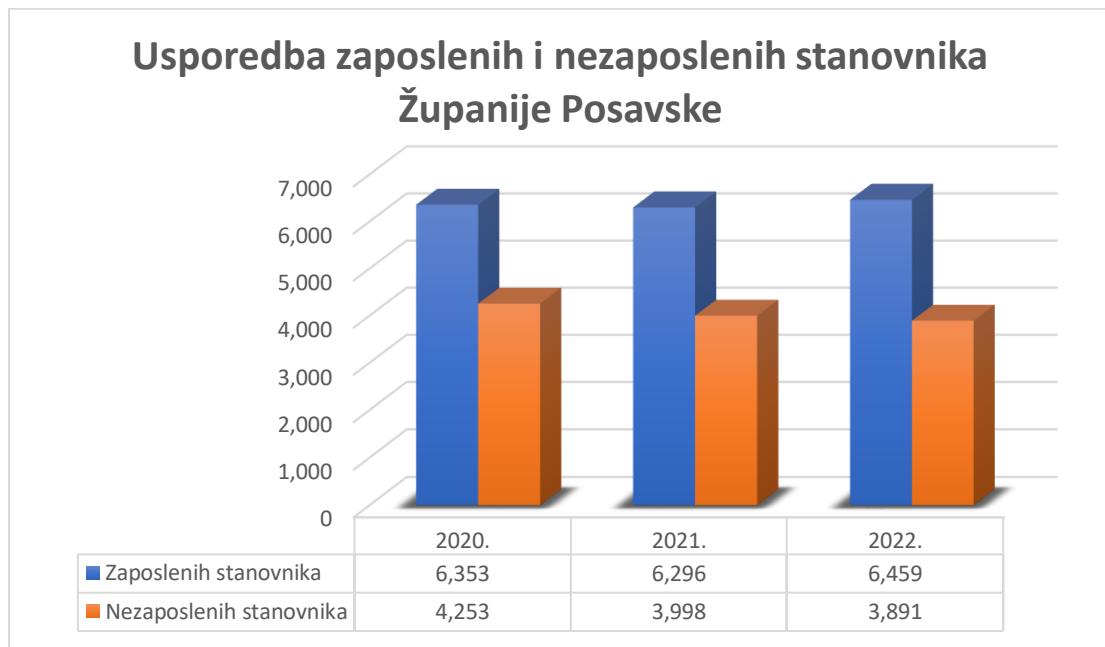
Općina/Grad	Broj zaposlenih			Broj nezaposlenih			Prosječna neto plaća (KM)		
	2020.	2021.	2022.	2020.	2021.	2022.	2020.	2021.	2022.
Domaljevac-Šamac	413	434	454	283	261	267	610	641	725
Odžak	2.469	2.436	2.538	1.779	1.678	1.538	726	795	978
Orašje	3.471	3.426	3.467	2.191	2.059	2.086	960	996	1.101
Županija Posavska	6.353	6.296	6.459	4.253	3.998	3.891	847	897	1.025

Izvor: Federalni zavod za statistiku

Ukupan broj zaposlenih se povećao i u Gradu i obje općine Županije Posavske dok se broj nezaposlenih smanjio samo u općini Odžak. Ukupan broj zaposlenih u 2022. godini je porastao za 2,5% u odnosu na 2021. godinu, a ukupan broj nezaposlenih je smanjen za 2,5% u usporedbi sa 2021. godinom. Prosječna neto plaća u 2022. godini u Županiji Posavskoj povećala se za 14,2% dok je u Gradu Orašje povećana za 10,54%, u općini Domaljevac-Šamac za 13,10%, a u općini Odžak 23,01%.

U sljedećim grafovima je prikazana usporedba broja zaposlenih, nezaposlenih i prosječna neto plaća u Županiji Posavskoj od 2020.-2022. godine.

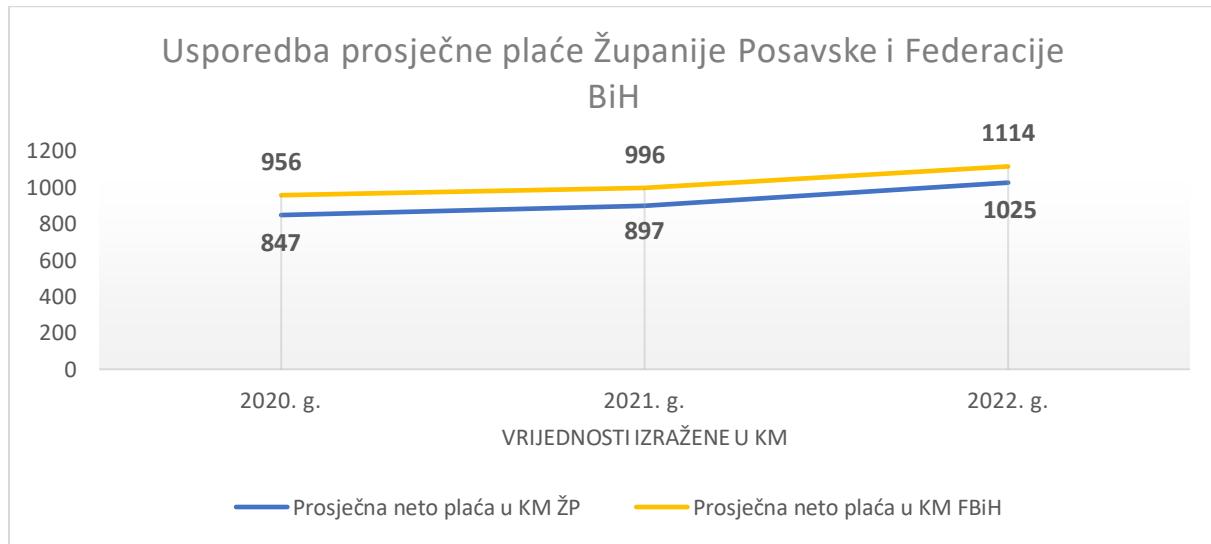
Graf broj 8: Pregled broj zaposlenih i nezaposlenih u ŽP od 2020.-2022. god.

Izvor: Federalni zavod za statistiku

U grafu broj 9 se nalazi usporedba prosječnih plaća u Županiji Posavskoj i Federaciji BiH od 2020.-2022. godine.

Graf broj 9: Usporedba prosječne plaće u ŽP i FBiH od 2020.-2022. god.

Izvor: Federalni zavod za statistiku

2.3.2. Mirovine

U tablici broj 12 su prikazani podaci o broju umirovljenika i visina prosječne mirovine u Županiji Posavskoj i u Federaciji BiH u razdoblju od 2020.-2022. godine.

Tablica broj 12: Broj umirovljenika i prosječna mirovina u ŽP i FBiH od 2020.-2022. god.

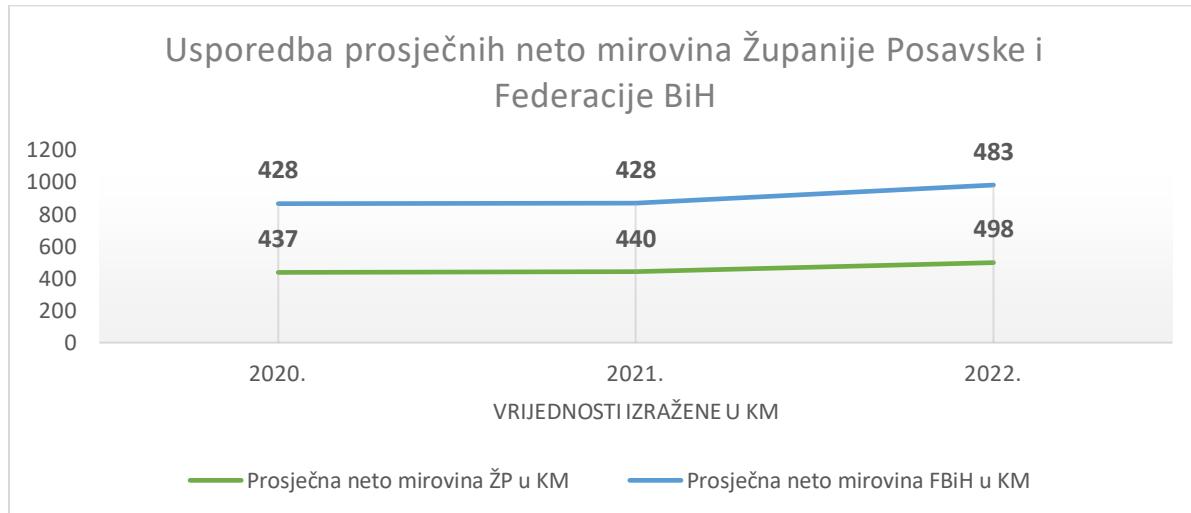
Godina	Županija Posavska		Federacija BiH	
	Broj umirovljenika	Prosječna neto mirovina u KM	Broj umirovljenika	Prosječna neto mirovina u KM
2020.	3.911	437	428.117	428
2021.	3.986	440	429.545	428
2022.	4.088	498	434.167	483

Izvor: Federalni zavod za programiranje razvoja

Ukupan broj umirovljenika u Županiji Posavskoj u 2022. godini bio je 4.088 osoba što je više u odnosu na prethodnu godinu za 2.6%. te je u promatranom razdoblju u porastu u prosjeku za 2,2%.

U grafu broj 10 se nalazi usporedba prosječnih neto mirovina u Županiji Posavskoj i Federaciji BiH u razdoblju od 2020.-2022. godine.

Graf broj 10: Usporedba prosječnih neto mirovina u ŽP i FBiH od 2020.-2022. god.

Izvor: Federalni zavod za programiranje razvoja

Prosječna neto mirovina u 2022. godini u Županiji Posavskoj iznosila je 498 KM i u prethodnom razdoblju je u konstantnom porastu kao i prosječna neto mirovina u Federaciji BiH.

2.3.3. Obrazovanje

U ovome dijelu su prikazani podaci o redovnom osnovnom (uključujući škole za djecu s posebnim potrebama) i srednjem obrazovanju u Županiji Posavskoj od 2020.-2022. godine koji se odnose na broj aktivnih škola, broj upisanih učenika i broj nastavnog osoblja.

Tablica broj 13: Podaci o osnovnom obrazovanju u Županiji Posavskoj od 2020.-2022. god.

Općina/grad	Školska godina									
	Broj škola			Broj učenika			Broj nastavnog osoblja			
	20/21	21/22	22/23	20/21	21/22	22/23	20/21	21/22	22/23	
Domaljevac-Šamac	1	2	2	149	140	130	22	22	20	
Odžak	10	10	9	706	669	628	82	75	69	
Orašje	10	10	10	907	853	817	124	134	132	
Ukupno	21	22	21	1.762	1.662	1.575	228	231	221	

Izvor: Federalni zavod za statistiku

U Županiji Posavskoj na kraju 2022. godine je bila aktivna 21 osnovna škola uključujući škole za djecu s posebnim potrebama, a ukupan broj upisanih učenika u osnovnoškolskom obrazovanju u 2022. godini bio je 1.575 što je manje za 5,2% u odnosu na 2021. godinu i 10,6% manje u odnosu na stanje u 2020. godini.

U narednoj tablici su prikazani podaci o srednjoškolskom obrazovanju u Županiji Posavskoj za razdoblje od 2020.-2022. godine, a odnose se na broj aktivnih srednjih škola, broj upisanih učenika i ukupan broj nastavnog osoblja.

Tablica broj 14: Podaci o srednjem obrazovanju u Županiji Posavskoj od 2020.-2022. god.

Općina/grad	Školska godina									
	Broj škola			Broj učenika			Broj nastavnog osoblja			
	20/21	21/22	22/23	20/21	21/22	22/23	20/21	21/22	22/23	
Domaljevac-Šamac	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Odžak	1	1	1	341	306	291	38	33	34	
Orašje	2	2	2	555	559	514	65	63	60	
Županija Posavska	3	3	3	896	865	805	103	96	94	

Izvor: Federalni zavod za statistiku

Na području Županije Posavske imaju ukupno 3 srednje škole i to 2 srednje škole u Orašju i 1 srednja škola u Odžaku. Ukupno upisanih učenika u srednjim školama u 2022. godini je bilo 805 učenika što je 6,9% manje u odnosu na 2021. godinu i 10,2% manje u odnosu na 2020. godinu. Iz navedenih podataka je vidljivo da je sve manje učenika u osnovnoškolskom i srednjoškolskom obrazovanju u Županiji Posavskoj, a glavni razlozi takvoga stanja su negativan prirodni prirast i iseljavanje stanovništva u zemlje Europske Unije, ponajviše u Njemačku i Austriju. Ukupan broj uposlenog nastavnog osoblja na kraju prošle godine bio je 94 osobe te je vidljivo da se u promatranom razdoblju postepeno smanjuje.

2.3.4. Zdravstvena i socijalna zaštita

Na području Županije Posavske djeluju 3 doma zdravlja (JU Dom zdravlja Odžak, JU Dom zdravlja Domaljevac-Šamac i JU Dom zdravlja Orašje), koji pružaju zdravstvenu skrb građanima i to u tri segmenta: primarna, vanbolnička konzultativno-specijalistička i vanbolnička dijagnostička zdravstvena skrb. Sekundarna zdravstvena skrb na području Županije Posavske provodi se u okviru Županijske bolnice koja ima više od 5.000 m² prostora i pruža se u dva dislocirana objekta. Dva odjela, kemodijaliza i stacionar (polivalentni odjel), nalaze se u Odžaku, dok se ostali odjeli nalaze u Orašju.

U sljedećoj tablici je prikazan odnos broja liječnika/stomatologa i broja stanovnika.

Tablica broj 15: Podaci o broju liječnika i bolesničkih postelja u ŽP od 2020.-2022. god.

Godina	Broj stanovnika	Broj liječnika	Broj stomatologa	Broj bolesničkih postelja	Broj stanovnika na 1		
					liječnika	stomatologa	bolesničku postelju
2020.	40.959	53	6	119	773	6.827	353
2021.	40.422	51	6	116	793	6.737	348
2022.	40.018	46	7	136	870	5.715	294

Izvor: Federalni zavod za programiranje razvoja

Ukupan broj liječnika u Županiji Posavskoj u 2022. godini manji je za 10% u odnosu na prethodnu godinu, broj stomatologa se povećao za 16% a ukupan broj bolesničkih postelja u veći je za 17,2% u usporedbi sa 2021. godinom. U prethodnoj godini je povećan broj stanovnika na 1 liječnika, dok je smanjen broj stanovnika na jednog stomatologa i broj stanovnika po jednoj bolesničkoj postelji.

U sljedećoj tablici su prikazani podaci koji se odnose na socijalnu zaštitu u Županiji Posavskoj.

Tablica broj 16: Podaci o centrima za socijalni rad u ŽP od 2020.-2022. god.

Godina	Broj centara za socijalni rad	Ukupno zaposlenih	Ukupno obrađenih osoba	Broj maloljetnih korisnika	Broj punoljetnih korisnika
2020.	3	16	2.209	8.966	8.894
2021.	3	16	1.939	8.526	8.521
2022.	3	13	2.469	8.904	9.544

Izvor: Federalni zavod za statistiku

U Županiji Posavskoj postoje 3 centra za socijalni rad u kojima se smanjio broj zaposlenih, a povećao broj ukupno obrađenih osoba za 27%, broj maloljetnih korisnika za 4,43% i punoljetnih korisnika za 12%.

3. Strategija razvoja

Vizija razvoja odražava stratešku namjeru, dubinu i širinu strateške promjene koju građani Županije Posavske žele u razdoblju 2021.-2027. godine te glasi:

„Županija Posavska je pogranični poduzetnički centar i prosperitetan poljoprivredni kraj u kojem se kvalitetno živi i radi u skladu s održivim razvojem“.

Strategijom razvoja Županije Posavske za razdoblje 2021.-2027. godine definirana su tri strateška cilja. U skladu s dostupnim finansijskim i ljudskim resursima u Županiji Posavskoj, ali i širim strateškim okvirom u Bosni i Hercegovini, regiji i Europskoj Uniji, za svaki od strateških ciljeva definirani su prioriteti koji oslikavaju strateške sektore kroz koje se planira postići željeni stupanj promjena u okruženju. U nastavku slijedi pregled prioritetnih ciljeva raspoređenih u tri strateška cilja razvoja Županije Posavske do 2027. godine:

Tablica broj 17: Pregled strateških i prioritetnih ciljeva iz Strategije razvoja 2021.-2027.

Strateški ciljevi	Prioritetni ciljevi
Strateški cilj 1: Poboljšati poslovno okruženje i konkurentnosti gospodarstva za održivi rast	Prioritet 1.1.: Jačanje gospodarstva uz specijalizaciju za stvaranje dodane vrijednosti i zapošljavanje Prioritet 1.2.: Unaprjeđenje potpore razvoja poljoprivrede i ruralnih područja Prioritet 1.3.: Poboljšanje turističke ponude za održivi turizam
Strateški cilj 2: Unaprijediti javne usluge u zdravstvu i obrazovanju i povećati opseg društvene infrastrukture na principima dobrog upravljanja	Prioritet 2.1.: Poboljšanje uvjeta i infrastrukture za odgoj i obrazovanje Prioritet 2.2.: Poboljšanje demografske obnove i socijalno-zdravstvene zaštite Prioritet 2.3.: Smanjenje rizika od katastrofa uzrokovanih prirodnim i drugim nesrećama
Strateški cilj 3: Uspostaviti prostorno-planski i okolišno prihvatljiv sustav upravljanja okolišem uz izbalansirani teritorijalni razvoj infrastrukture	Prioritet 3.1.: Uspostavljanje i jačanje integralnog sustava upravljanja prostorom i zaštitom okoliša Prioritet 3.2.: Potpora primjeni principa zaštite okoliša i standardima održivog razvoja u upravljanju prirodnim resursima i infrastrukturi (javnoj i komunalnoj)

Ukupno 8 prioritetnih ciljeva obuhvaća ključne sektorske prioritete koji imaju najveći međusektorski utjecaj na razvoj, a samim time i pokazatelje utjecaja. Očekivani rezultati prioritetnih ciljeva su u direktnoj vezi s pokazateljima utjecaja na nivou strateških ciljeva i doprinose realizaciji ciljanih vrijednosti 2027. godine.

3.1. Kratki sažetak akcijskog plana za 2021.-2024. godinu

Akcijski plan 2021.-2024. godina izrađen je na osnovu Strategije razvoja Županije Posavske 2021.-2027. godine na osnovu prikupljenih podataka od strane relevantnih aktera uključenih u proces implementacije Strategije, a Vlada Županije Posavske ga je usvojila 21.10.2021. godine. Akcijski plan 2021.-2024. godine s finansijskim okvirom za implementaciju Strategije razvoja razrađen je na ciljeve, prioritete, mjere i aktivnosti. U okviru svakog cilja utvrđeni su određeni prioriteti i mjere sa definiranim aktivnostima, očekivanim rezultatima, nositeljima aktivnosti, razdobljem implementacije i izvorom financiranja. U narednoj tablici su prikazani strateški ciljevi s prioritetima te ukupan broj predviđenih projekata unutar svakog pojedinačnog cilja.

Tablica broj 18: Pregled broja projekata po strateškim ciljevima i prioritetima

Strateški ciljevi i prioriteti	Broj razvojnih projekata
Strateški cilj 1: Poboljšati poslovno okruženje i konkurentnosti gospodarstva za održivi rast	26
Prioritet 1.1.: Jačanje gospodarstva uz specijalizaciju i digitalizaciju za stvaranje dodane vrijednosti i zapošljavanje	8
Prioritet 1.2.: Unaprjeđenje potpore razvoju poljoprivredne proizvodnje i ruralnih područja	13
Prioritet 1.3.: Poboljšanje turističke ponude za održivi turizam	5
Strateški cilj 2: Unaprijediti javne usluge u zdravstvu i obrazovanju i povećati opseg društvene infrastrukture na principima dobrog upravljanja	34
Prioritet 2.1.: Poboljšanje uvjeta i infrastrukture za odgoj i obrazovanje	16
Prioritet 2.2.: Poboljšanje demografske obnove i socijalno-društvene zaštite	9
Prioritet 2.3.: Smanjenje rizika od katastrofa uzrokovanih prirodnim i drugim nesrećama	9

Strateški cilj 3: Uspostaviti prostorno-planski i okolišno prihvatljiv sustav upravljanja okolišem uz izbalansirani teritorijalni razvoj infrastrukture	12
Prioritet 3.1.: Uspostavljanje i jačanje integralnog sustava upravljanja prostorom i zaštitom okoliša	8
Prioritet 3.2.: Potpora primjeni principa zaštite okoliša i standardima održivog razvoja u upravljanju prirodnim resursima i infrastrukturi (javnoj i komunalnoj)	4
UKUPNO	72

U akcijskom planu 2021.-2024. godina obuhvaćeno je provođenje ukupno 8 prioriteta s 21 mjerom i 72 razvojna projekta. U tablici broj 18 vidimo da je najviše projekata planirano u okviru Strateškog cilja 2, odnosno 34 razvojna projekta, zatim u strateškom cilju 1 u kojem je planirano 26 razvojnih projekata te u strateškom cilju 3 gdje je planirano 12 razvojnih projekata.

Od 72 razvojna projekta, 4 su Strateška projekta:

1. Izgradnja sustava za navodnjavanje i odvodnju čija je ukupna vrijednost 7.500.000 KM.
2. Uređenje hidromelioracijske mreže i čišćenje kanalske mreže ukupne vrijednosti 1.050.000 KM.
3. Projekt izgradnja dva jezera Ciglane vrijednosti 700.000 KM.
4. Integrirano upravljanje otpadom vrijednosti od 3.000.000 KM.

Ukupan planirani iznos ova četiri strateška projekta za sedmogodišnje razdoblje je 12.250.000 KM, a u Akcijskom planu 2021.-2024. godina za četverogodišnje razdoblje predviđeno je 3.000.000 KM. U 2022. godini su odgođeni projekt Izgradnje sustava za navodnjavanje i odvodnju i Izgradnja 2 jezera Ciglane dok je za projekt Uređenje hidromelioracijske mreže i čišćenje kanalske mreže i Integrirano upravljanje otpadom uloženo 522.481KM odnosno 17,4% od planiranog iznosa.

U sljedećoj tablici je prikazan finansijski pregled planiranih ulaganja po strateškim ciljevima u 2021.-2024. godina

Tablica broj 19: Finansijski prikaz planiranih sredstava po strateškim ciljevima u 2021.-2024. god.

Strateški cilj	2021.-2024. (KM)	Vlastita proračunska sredstva (KM)	Vanjski izvori (KM)
Strateški cilj 1: Poboljšati poslovno okruženje i konkurentnosti gospodarstva za održivi rast	11.885.000	8.014.000	3.871.000
Strateški cilj 2: Unaprijediti javne usluge u zdravstvu i obrazovanju i povećati opseg društvene infrastrukture na principima dobrog upravljanja	9.280.200	6.021.100	3.259.100
Strateški cilj 3: Uspostaviti prostorno-planski i okolišno prihvatljiv sustav upravljanja okolišem uz izbalansirani teritorijalni razvoj infrastrukture	7.080.000	5.820.000	1.260.000
UKUPNO	28.245.200	19.855.100	8.390.100

Ukupno planirana sredstva prema Akcijskom planu 2021.-2024. za realizaciju svih planiranih aktivnosti u razdoblju 2021.-2024. godini su 28.245.200 KM. Iz vlastitih proračunskih sredstava je planirano 19.855.100 KM, a iz vanjskih izvora 8.390.100 KM. U 2022. godini planirana sredstva za realizaciju svih aktivnosti su u iznosu od 6.999.300 KM.⁴

Iz tablice broj 19 je vidljivo da je najviše sredstava planirano u Strateškom cilju 1, dok je najmanje planirano u Strateškom cilju 3, a najznačajniji izvori vanjskih sredstava su, Središnji državni ured za Hrvate izvan RH te proračun Federacije BiH.

3.2. Ukupan pregled provedbe Strategije za 2022. godinu

Strategija razvoja zahtijeva kontinuirano provođenje aktivnosti na svim razinama: županije, općina, gradova, ali i mjesnih zajednica. Te aktivnosti moraju biti uskladjene s razvojnim

---

⁴ U iznos financiranja nisu uključeni poticaji za poljoprivrednu proizvodnju iz proračuna Federacije BiH koji se realiziraju uz pomoć Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva i koji iznose oko 7.644.668 KM godišnje zato što ti iznosi nisu ugrađeni ni u samu Strategiju razvoja Županije Posavske 2021.-2027. godina.

ciljevima, mjerama i prioritetima iz aktualne Strategije razvoja. U ovome dijelu izvješća su prikazane provedene aktivnosti po strateškim ciljevima.

STRATEŠKI CILJ 1: Poboljšati poslovno okruženje i konkurentnosti gospodarstva za održivi rast

Tablica broj 20: Pregled aktivnosti za strateški cilj 1 u 2022. godini

Ciljevi	Provedene aktivnosti
SC 1: Poboljšati poslovno okruženje i konkurentnosti gospodarstva za održivi rast	
PC 1.1.: Jačanje gospodarstva uz specijalizaciju i digitalizaciju za stvaranje dodane vrijednosti i zapošljavanje: Mjera 1.1.1.: Poboljšanje poslovnog okruženja i privlačenje domaćih i stranih investicija Mjera 1.1.2.: Izgradnja poduzetničke infrastrukture Mjera 1.1.3.: Potpora jačanju konkurentnosti malih i srednjih poduzeća i obrtnika uz poticanje izvoza, specijalizacije i digitalizacije Mjera 1.1.4.: Unaprjeđenje programa zapošljavanja i održivosti radnih mjesta	-nepovratna finansijska sredstva poduzećima i obrtima putem javnih poziva -povećan broj poslovnih subjekata -porast broja zaposlenih -rast prosječne neto plaće -porast izvoza -ulaganje u poduzetničke zone -usvojen Zakon o poticanju razvoja gospodarstva u ŽP („NN ŽP“ br. 9/22) -pripremljen Nacrt Programa razvoja gospodarstva u ŽP
PC 1.2.: Unaprjeđenje potpore razvoju poljoprivredne proizvodnje i ruralnih područja Mjera 1.2.1.: Poboljšanje poljoprivrednih kapaciteta i infrastrukture Mjera 1.2.2.: Potpora modernizaciji i povećanju konkurenčnosti poljoprivredne proizvodnje uz poticajne politike i programe Mjera 1.2.3.: Unaprjeđenje usluga i sustava potpore poljoprivrednicima	-finansijske potpore poljoprivrednoj proizvodnji -modernizacija poljoprivrednih gospodarstava -uređenje poljoprivrednih zemljišta -uređenje kanalskih mreža -razvoj javne i komunalne infrastrukture -postavljanje agrometeorološke stanice u Tolisi -povećan broj rodnih stabala
PC 1.3.: Poboljšanje turističke ponude za održivi turizam Mjera 1.3.1.: Uređenje lokacija i objekata kulturno-povijesnog i prirodnog naslijeđa Mjera 1.3.2.: Promidžba turističke ponude i potpora turističkim manifestacijama	-usvojen Zakon o turizmu ŽP („NN ŽP“ br. 1/22) -osnovana Turistička zajednica ŽP („NN ŽP“ br. 8/22) -finansijska podrška tradicionalnim i kulturnim projektima i programima

	<p>-predstavljanje ŽP na državnim i međunarodnim sajmovima i izgradnja identiteta županije</p> <p>-pomoći što većem broju gospodarskih subjekata na uspješnom sudjelovanju na sajmovima</p>
--	---

STRATEŠKI CILJ 2: Unaprijediti javne usluge u zdravstvu i obrazovanju i povećati opseg društvene infrastrukture na principima dobrog upravljanja

Tablica broj 21: Pregled aktivnosti za strateški cilj 2 u 2022. godini

Ciljevi	Provvedene aktivnosti
SC 2: Unaprijediti javne usluge u zdravstvu i obrazovanju i povećati opseg društvene infrastrukture na principima dobrog upravljanja	
PC 2.1.: Poboljšanje uvjeta i infrastrukture za odgoj i obrazovanje Mjera 2.1.1.: Infrastrukturno unaprjeđenje obrazovnog okruženja za rad s djecom i povećanje socijalne uključenosti djece s teškoćama u razvoju Mjera 2.1.2.: Potpora usklađivanju i racionalizaciji broja škola i vrtića optimizacijom, rekonstrukcijom i proširenjem kapaciteta postojećih obrazovnih objekata	-sufinanciranje nabavke udžbenika učenicima osnovnih škola -svim učenicima na području ŽP osiguran besplatan prijevoz u škole -poboljšanje uvjeta rada i infrastrukture u školama -završen proces digitalizacije dokumentacije i evidencije u školama -u funkciju stavljena mobilna aplikacija za roditelje radi praćenja rezultata rada učenika
PC 2.2.: Poboljšanje demografske obnove i socijalno-društvene zaštite Mjera 2.2.1.: Potpora jačanju socijalno-društvenih programa, socijalno gradskih i općinskih mjeru pronatalitetne javne politike Mjera 2.2.2.: Jačanje ljudskih i materijalno-tehničkih kapaciteta domova zdravlja, područnih ambulanti obiteljske medicine i Županijske bolnice Mjera 2.2.3.: Potpora stambenom zbrinjavanju socijalno osjetljivih kategorija stanovništva	-radovi na novoj zgradi Doma zdravlja u Orašju -renoviranje zgrade za potrebe Zavoda za javno zdravstvo -rast dječjeg doplatka i produženje isplate do 18.g. -subvencioniranje stambenog zbrinjavanja mladih -proširenje pozitivne liste lijekova -besplatno cijepljenje rizičnih

	skupina protiv gripe -uspostava patronažne službe za obilazak pacijenata na terenu
PC 2.3.: Smanjenje rizika od katastrofa uzrokovanih prirodnim i drugim nesrećama Mjera 2.3.1.: Prevencija i rano upozoravanje od rizika uzrokovanih prirodnim i drugim nesrećama uz jačanje civilne zaštite/vatrogasnih službi i policije Mjera 2.3.2.: Potpora deminiranju preostalog područja kontaminiranog neeksplođiranim ubojitim sredstvima	-formiranje i stavljanje u funkciju zajedničke profesionalne vatrogasne postrojbe -deminiranje površina u gradu Oraše i općini Odžak

STRATEŠKI CILJ 3: Uspostaviti prostorno-planski i okolišno prihvatljiv sustav upravljanja okolišem uz izbalansirani teritorijalni razvoj infrastrukture

Tablica broj 22: Pregled aktivnosti za strateški cilj 3 u 2022. godini

Ciljevi	Provedene aktivnosti
SC 3: Uspostaviti prostorno-planski i okolišno prihvatljiv sustav upravljanja okolišem uz izbalansirani teritorijalni razvoj infrastrukture	
PC 3.1.: Uspostavljanje i jačanje integralnog sustava upravljanja prostorom i zaštitom okoliša Mjera 3.1.1.: Uspostava funkcionalno-institucionalnih kapaciteta za integrirano upravljanje prostorom i okolišem Mjera 3.1.2.: Kreiranje održivog sustava upravljanja otpadom uz potporu optimizaciji i racionalizaciji pokrivenosti komunalnih usluga	-izrađen Prednacrt Prostornog plana ŽP -sufinanciranje projekata zaštite okoliša putem javnih poziva
PC 3.2.:Potpora primjeni principa zaštite okoliša i standardima održivog razvoja u upravljanju prirodnim resursima i infrastrukturi (javnoj i komunalnoj) Mjera 3.2.1.: Izbalansirani teritorijalni razvoj javne i komunalne infrastrukture modernizacijom i izgradnjom cesta, vodoopskrbnih sustava, odvodnjom i tretmanom otpadnih voda Mjera 3.2.2.: Potpora korištenju čistih i/ili obnovljivih izvora energije i povećanje energetske učinkovitosti	-rekonstrukcija i održavanje cesta -izgradnja kružnog toka u Brodskoj ulici u Odžaku -otvoren prečistač pitke vode u Kostrču

Tablica broj 23: Pregled implementacije projekata po strateškim ciljevima

	Završeno	U tijeku	Odgodeno	Otkazano
SC 1: Poboljšati poslovno okruženje i konkurentnosti gospodarstva za održivi rast	2	18	4	2
SC 2: Unaprijediti javne usluge u zdravstvu i obrazovanju i povećati opseg društvene infrastrukture na principima dobrog upravljanja	8	16	8	2
SC 3: Uspostaviti prostorno-planski i okolišno prihvatljiv sustav upravljanja okolišem uz izbalansirani teritorijalni razvoj infrastrukture	0	6	6	0
UKUPNO	10	40	18	4

Iz tablice broj 23 vidimo da je najveći broj projekata u tijeku čak 40, dok su samo 4 projekta otkazana, a najveći broj odgođenih projekata je u strateškom cilju 2. Također najveći broj završenih projekata je u Strateškom cilju 2 dok u Strateškom cilju 3 nije završen ni jedan projekt. Od ukupno 72 razvojna projekta završeno je samo 13,9%, a razlog tome je što većina projekata predstavlja tekuće aktivnosti ministarstva a ne strateške projekte.

3.3. Pregled finansijskih ulaganja u 2022. godini

Tablica broj 24: Struktura finansijskih ulaganja u 2022. godini

Strategija razvoja ŽP	Struktura finansijskih ulaganja u 2022. godini				
	Ukupno planirana sredstva u KM za 2022. g.	Ukupno uložena vlastita sredstva u KM	Ukupno uložena sredstva vanjskih izvora u KM	Ukupno uložena sredstva u KM za 2022. g.	Naziv vanjskog izvora
Strateški cilj 1	2.332.000	3.537.930	1.717.162	5.255.092	Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstava, Federalni zavod za zapošljavanje
Strateški cilj 2	3.037.300	1.471.801	636.280	2.108.081	Federalno ministarstvo prostornog uređenja, Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke, Središnji državni ured za Hrvate izvan RH, Federalno ministarstvo finacija
Strateški cilj 3	1.630.000	2.656.000	0	2.656.000	
UKUPNO	6.999.300	7.665.731	2.353.442	10.019.173	

Indikativno finansijsko izvješće ukazuje da je najveći izvor sredstava 5.255.092 KM uložen u Strateškom cilju 1 gdje je ujedno i najveći utrošak vlastitih sredstava 3.537.930 KM što je znatno više nego što je planirano za Strateški cilj 1 u 2022. godini dok je najmanje sredstava utrošeno u strateškom cilju 2. Iz tablice broj 24 također možemo vidjeti da je i u Strateškom cilju 1 i Strateškom cilju 3 veći iznos ulaganja nego što je planirano dok je u Strateškom cilju 2 manji za oko 30% vjerojatno zbog velikog broja odgođenih projekata.

4. Zaključak

U cilju što kvalitetnije provedbe aktivnosti iz Strategije razvoja Županije Posavske 2021.-2027. predložene su određene preporuke za poboljšanje sustava provedbe koje su se razvile iz postojećih razvojnih problema, a odnose se na potrebe u području gospodarstva, tržišta rada, društvenog razvoja, javne infrastrukture, te zaštite okoliša:

- Značajniji angažman Vlade i svih tijela uprave u Županiji Posavskoj je od ključnog značaja u identificiranju i upravljanju projektima i aktivnostima Strategije razvoja.
- Strategija razvoja nije bila u potpunosti prepoznata kao platforma za sve razvojne aktivnosti stoga su sva županijska tijela uprave obvezne definirane aktivnosti iz Akcijskog plana uključiti u svoje programe rada kako bi isti bili implementirani u narednom razdoblju i kako bi isti bili adekvatno podržani proračunom kao i vanjskim izvorima financiranja.
- Uspostaviti sustav projekata koji su spremni za financiranje/sufinanciranje kroz fondove Europske Unije ili druge državne ili međunarodne programe te je potrebno je uložiti dodatne napore u edukacije radi izgradnje ljudskih i institucionalnih kapaciteta za strateško planiranje, pripremu i provedbu projekata posebno iz sredstava Europske Unije.
- Uspostaviti sustav projekata koji su odobreni kroz EU fondove ili druge državne ili međunarodne programe.
- Izraditi Program javnih investicija.
- Poboljšati sustav prikupljanja i vođenja podataka u tijelima uprave, a u cilju učinkovitijeg praćenja provedbe razvojnih mjera i ostvarivanja ciljeva iz Strategije razvoja Županije Posavske 2021.-2027.
- Potrebno je da sva tijela i uprave Županije Posavske izrađuju trogodišnje planove rada sukladno zakonskim propisima na kojima se baziraju jednogodišnji planovi rada.
- Držati se planiranih aktivnosti i planski izdvajati sredstva predviđena strateškim dokumentom kako bi ulaganja bila što učinkovitija i djelotvornija za ostvarivanje strateških ciljeva.